

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Onoarea amvonului.

De Dr. Gh. Comșa.

Glasul limpede și pătrunzător al înalt Preasfinției Sale, Domnului Arhiepiscop și Mitropolit *Vasilie Mangra*, a putut produce asupra ascultătorilor interesați cu privire la predică cea mai adâncă impresie cu ocaziunea hirotonirii I. P. Sf. Sale întru arhieru, la 16/29 Octombrie 1916, în biserica pompoasă din piața orașului Oradea-mare. Publicul mare al nostru a putut ceti acel cuvânt înălțător în întregime și totuși află de necesar a reproduce dintr'insul partea privitoare la predică.

«Preocuparea noastră de căpetenie va fi așadar, ca să restabilim onoarea amvonului». Cuvintele acestea trebuie să străbată ca un fulger conștiința preoțimii noastre, pentru că deși ele sunt spuse cu blândețe, cuprind un adevăr, care e o muștrare pentru preoțimea noastră. Ele doar amintesc apriat despre «restabilirea» onoarei amvonului, iar cuvântarea de instalare într'un pasaj următor reliefează ca fapt înfrântor, citând din prorocul Amos (cap 8, v. 11), că la noi în biserică «e foamete de a se auzi cuvântul lui Dumnezeu».

Cauzele acestui fapt trist nu am intenția să le examinez aici, pe cari de altcum I. P. Sf. Sa le-a redus la «lipsa de știință și de convenită cultură teologică a preotului». Mângăierea noastră e mângăierea ce o primim dela un părinte, când în programul ales al I. P. Sf. Sale găsim, că onoarea amvonului o va restabili prin reforma seminariilor și prin înființarea unei facultăți teologice. Nădejdea noastră deci e pusă în mâni sigure și avem convingerea, că în viitor se va lucra mai mult în seminariile noastre în direcția aceasta. Vor fi deci mai favorizați acei tineri, cari în viitor își vor face studiile. Inșă în chipul acesta ne rămâne atenția ațântită asupra preoțimii noastre, care deja a trecut peste pragul edificiilor seminariale și e pusă la propovăduirea cuvântului după studiile, pe cari deja le-a făcut.

Preoțimea aceasta va fi avizată în activitatea predicatorică la cunoștințele ce și le-a câștigat, fiind totdeauna trează, ca nu numai să nu le piardă, ci să le îmbogățească și completeze mereu, căci altcum nu va fi la apogeul chemării, și atunci nu e mirare, dacă slăbesc moravurile și se ofilesc obiceiurile și datinile bune în popor. Va trebui să fie pururea veghe această preoțime, ca la vremea sa viitorii preoți, cari vor trece prin seminariile pline de reforme, să găsească o turmă cuvântătoare bine păstorită. Armele spiritului trebuie să le folosească în continuu, ca astfel munca preoțimii noastre de acum să fie o desmintire categorică a aceluia, cari pretind, că predicarea cuvântului lui Dumnezeu ar fi o muncă zadarnică.

E știut, că mulți atacă activitatea predicatorică a preoțimii diferitelor biserici, pretextând, că predica trece în formalisme, în subtilități dogmatice, și că predicatorii zilelor noastre pregă-

tesc pe oameni spre moarte și uită, că după proverbul german nu-i iertat a face lucrul al doilea înaintea celui dintâi. Cu alte cuvinte, predicatorii de azi ar face bine, dacă ar pregăti pe oameni mai întâi spre o adevărată viață, căci apoi moartea vine ea.

Evident, că astfel de atacuri nu multă bătaie de cap aduc unor preoți, cari nu predică; aceștia trec la ordinea zilei peste atacuri de atare natură. Nu tot așa însă preoții unei biserici, cari au adevăratul titlu de predicatori. Unii ca aceștia își întesesc spiritul prin faptul, că sunt expuși la atacuri, și astfel e dureros, dară e fapt, că la noi această apariție lipsește, fiindcă la noi și acum partea mare a preoțimii contează mai mult la înfrîngerea cultului și dela acesta așteaptă învierea vieții creștine.

De aceea e mai de preferit acea stare, când preoțimea e la înălțimea chemării ei și predică în mod suficient, chiar cu rizicul de a fi expusă la atacurile pomenite. Da. E mai de preferit decât starea, care așteaptă, ca revelațiunile și semnele darului divin numai prin cult să se alimenteze în inimile credincioșilor. E adevărat, că puterea cultului e mare, sfințele evanghelii, cetirea apostolului, irmoasele și alte cântări, au efect hotărâtor, și astfel sunt un fel de predică stabilă în biserică, căci aflăm în ele exemple de virtute, iar exemplele și în predică se folosesc, dar nu trebuie să uităm, că predica propriu zisă încă e o acțiune esențială a cultului creștin ortodox.

Predica are un rol întreit. Deșteaptă, susține și propagă credința. Acest rol l-a înțeles și l-a apreciat I. P. Sfințitul nostru Mitropolit prin cuvintele rostite de pe tronul arhieresc, cu ocaziunea instalării sale și aprecierea e cu atât mai ponderoasă, cu cât n'a întrelăsat a aminti despre predică în primul său cuvânt, pe care l-a adresat preoțimii și poporului său credincios.

Vor fi provăzuți cu sabia duhului aceia, cari prin ostenele Escelenței Sale vor trece prin seminarii cu învătământ la înălțimea vremii și aceia vor lauda numele binefăcătorului, dar I. P. Sf. Sa nu va uita nici de ceice suntem deja în via Domnului, ci se va îngriji, ca să avem mijloacele necesare pentru a avea biblioteci corăspunzătoare și predicatori, cari cu ocaziunea conferențelor preoțești vor da apoi prilej preoțimii să asculte predici sistematice, ținute după formele omiletice, aplicând și puterea oratoriei.

Instituirea de predicatori la centrele episcopoești e o necesitate imperioasă. Multe sunt căile, pe cari I. P. Sfințitul nostru Mitropolit ni le va arăta, spre a putea deveni biserică noastră adevărată biserică cuvântătoare. Noi trebuie să-i îmbrăm și oferim toată dragostea noastră de muncă, și putem fi siguri, că atunci onoarea amvonului se va restabili, spre binele nostru al tuturor.

Orfelinele noastre.*

Zilele istorice, prin care trecem, pun la grea încercare popoarele. Ele trebuie să-și încordeze toate puterile, de care dispun: fizice, morale și intelectuale, ca să poată rezista furtunei cumplite, ce s'a deslănțuit asupra vechiului nostru continent, să-și păstreze moștenirea rămasă dela înaintași și să-și asigure un loc vrednic între neamuri pentru viitor. — Și în adevăr, rareori s'a văzut în cursul veacurilor o desvoltare așa de mare a energiei omenesti, ca în anii aceștia doi din urmă. De o parte pe câmpul de luptă se folosesc, cu o tenacitate fără seamăn și cu o istețime admirabilă, toate mijloacele de apărare și de atac: pe uscat, pe apă și în aer, se fac invențiunile cele mai ingenioase pentru nimicirea dușmanului și pentru apărarea proprie, se dau dovezi de vitejie și de rezistență, cum numai în timpurile legendare ale anticității mai putem întâlni; iară de altă parte acasă, în locurile nebântuite încă de furia războiului, se lucră fără preget la îngrijirea masselor luptătoare cu toate cele de lipsă, se fac organizări nouă economice pentru acoperirea trebuințelor celor rămași la vatra părintească, se desvoaltă o circulațiune de bunuri și de persoane, cum nu s'a mai văzut până acum, — de asemenea se dau toate îngrijirile trebuincioase ostașilor răniți și bolnavi, se ocrotesc cei rămași acasă în lipsă și în mizerie, și se iau toate măsurile necesare pentru ajutorarea în viitor a aceluia, cari vor rămâne nedestoinici de muncă în urma îngrozitorului războiu, pentru sprijinul soțiilor văduvite și pentru creșterea orfanilor, ai căror părinți au căzut pe câmpul de onoare.

Cu alte cuvinte, dualismul, care zace ascuns în sufletul omenesc, rareori a eșit la iveală cu atâta putere, ca în zilele noastre. De o parte tendința impulsivă de a ataca și a se apăra, dorul neînfrânat de a vedea trântit la pământ pe dușmanul, ce te-a vătămat, sau a voit să-ți încrucișeze interesele, simțul nobil de a-ți apăra până la cea din urmă picătură de sânge onoarea atacată și pământul strămoșesc încălcat; iară de altă parte mila fără de margini față de cei nenorociți, fie ei prietini sau dușmani, îngrijirea plină de devotament față de ai tăi și față de viitorul lor, ocrotirea celor slabi și neputincioși, jertfirea intereselor proprii pentru alinarea suferințelor altora, — cu un cuvânt: egoismul cel mai pronunțat față cu altruismul cel mai vrednic de admirațiune.

* Reproducem acest frumos articol al domnului *Andrieu Bârseanu*, presidentul «Asociațiunii» din Sibiu, din revista «*Transilvania*», care a apărut astăzi și în zilele apropiate va fi espedată la adresa tuturor abonaților. Avea să apară în luna August, dar în urma celor întâmplare n'a putut să fie tipărită decât abia acum. Natural, că articolul a fost scris conform situației în care ne aflăm în August și care acum e cu totul schimbată, deci deschiderea celor trei orfeline române nu se va mai putea face, decât poate la primăvară, ori în toamna anului viitor. — Redacțiunea.

În această încăierare cumplită a neamurilor poporul nostru din această țară încă și-a avut și-și mai are încă partea sa.

La chemarea Domnitorului sute de mii de oșteni români au lăsat coarneaule plugului și bățul păstoresc și au apucat arma ucigătoare pentru apărarea țării și a onoarei ei. Și acești oșteni, întocmai ca strămoșii lor, și-au făcut pe deplin datoria pe toate câmpurile de luptă, pe care au fost trimiși: în șesurile întinse ale Galitiei și ale Poloniei rusești, în văile istorice ale mult cercatei Bucovine, în munții prăpăstioși ai Tirolului, în văile roditoare ale Sârbiei și în munții pleșuvi ai Montenegruului și ai Albaniei. Ivan-gorod, Lovcen, Baranovici vor rămâne pentru toate timpurile titluri de glorie pentru ostașii noștri, mărturii pururea grăitoare despre vitejia lor, putându-se înșiră cu vrednicie lângă locurile istorice mai vechi, în care a strălucit virtutea militară românească: lângă Aspern și Essling, Custozza, Novara, Mortara și Lissa.

Dar pe când flăcăii și bărbații harnici de a purta armele sângerău pe câmpul de luptă, nici cei de acasă n'au rămas cu mâinile în sân, ci au dat dovadă de patriotismul lor și de simțul lor de umanitate, jferind din toate puterile lor pentru cei duși spre apărarea țării și în deosebi pentru ostașii răniți și bolnavi, precum și pentru familiile lor aflătoare în suferință.

Încă la începutul războiului se făcure colecte însemnate de vestminte, alimente și bani pe seama răniților; se înființară apoi în câteva centre spitale pentru adăpostirea și îngrijirea soldaților răniți și bolnavi, unde zeci de Românce luară asupra lor cu cel mai mare devotament serviciul de surori de caritate; tot sufletul gingaș și simțitor al femeilor noastre se îngriji, să aducă mângăiere celor suferiau în spitale, departe de ai lor, cerșetându-i la serbătorile cele mari și distribuind între dânșii diferite daruri adunate de multeori din satele cele mai depărtate; societăți și particulari se întrecură a provedea pe ostașii bolnavi și reconvalescenți cu hrană sufletească, trimițându-le și împărțindu-le cărți și jurnale; în multe locuri se ajutară cu bani și cu bucate familiile lipsite ale celor aflători pe câmpul de luptă.

Cu un cuvânt: sufletul milos al Românului eși și deastădată la iveală în toată bunătatea și în toată curățenia sa.

Cea mai de seamă faptă filantropică însă, răsărită în mijlocul poporului nostru în timpul din urmă, e, fără îndoială, acțiunea pentru ajutorarea copiilor și copilelor rămași fără tată și fără nici un sprijin în urma îngrozitoarelor întâmplări, prin care ne-a fost dat să trecem, și care au sguduit din temelii liniștea și fericirea atâtor familii.

Încă înainte de încheierea anului trecut o grupă de oameni de inimă a

